

OKHUHY NA ŠTÁTNE SKÚŠKY
ODBORNÝ PREDMET II – EKONOMIKA POISTENIA

---

pre študentov 2. ročníka 2. stupňa vysokoškolského štúdia
študijného programu Poistovníctvo
NHF EU v Bratislave akademický rok 2016/2017

1. Špecifické otázky teórie poistných trhov: cyklický vývoj poistných trhov a asymetria informácií na poistnom trhu. Charakteristika cyklov na poistnom trhu a komparácia tzv. tvrdých a mäkkých trhov. Príležitosti a hrozby vyplývajúce z cyklického vývoja. Možnosti ovplyvňovania cyklov subjektmi poistného trhu. Charakteristika problémov vyplývajúcich z asymetrie informácií: morálny hazard a nepriaznivý výber. Možnosti riešenia problému asymetrických informácií na poistnom trhu.

2. Medzinárodná komparácia poistných trhov. Charakteristika základných ukazovateľov poistného trhu. Jednotný poistný trh Európskej únie. Poistný trh krajín V4. Poistný trh Veľkej Británie a charakteristika londýnskeho poistného trhu ako medzinárodného poist'ovacieho centra (Lloyd's).

3. Teoretické vymedzenie manažmentu rizika. Náklady rizika. Osobné a podnikateľské riziká, vlastné a prevzaté riziká poist'ovní. Charakteristika Enterprise Risk Management, význam a využívanie ERM v poist'ovníctve. Mikropoistenie a novovznikajúce riziká.

4. Fázy manažmentu rizík. Osobitosti manažmentu rizík v poist'ovníctve. Identifikácia rizík, analýza a kvantifikácia rizík, rozhodovanie o riziku a kontrola manažmentu rizík.

5. Rozdelenia počtu a výšky poistných plnení. Individuálny a kolektívny model rizika, základná charakteristika, rozdiely a využitie. Riziková prirážka k čistému poistnému, hodnota VaR a Ekonomický kapitál.

6. Finančná analýza v poist'ovniach, jej úlohy a význam. Možnosti využitia všeobecných ukazovateľov finančnej analýzy, možnosti využitia špecifických ukazovateľov finančnej analýzy v poist'ovniach. Solventnosť poist'ovní, základná charakteristika. Spôsob zisťovania a preukazovania solventnosti poist'ovní v SR.

7. Význam a úlohy účtovnej závierky v poist'ovniach. Individuálna a konsolidovaná účtovná závierka. Súčasť účtovnej závierky poist'ovní v zmysle IFRS: bilancia aktív a pasív, výkaz ziskov a strát, výkaz o zmenách vo vlastnom imaní poist'ovne, výkaz o peňažných tokoch a účtovné postupy a vysvetľujúce poznámky. Konsolidovaná účtovná závierka, podstata, význam, úlohy a metódy zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky.

8. Účtovníctvo ako významný zdroj informácií, jeho úlohy a význam v poist'ovniach. Harmonizácia účtovníctva – Medzinárodné účtovné štandardy, americké účtovné štandardy. Legislatívna úprava účtovníctva poist'ovní v Slovenskej republike. Legislatívna regulácia účtovníctva v SR. Všeobecné účtovné zásady, účtovné zásady v poist'ovníctve. Rozdiely účtovej osnovy pre poist'ovne a účtovej osnovy pre podnikateľov. Osobitosti účtovania na účtoch jednotlivých účtovných tried.

9. Charakteristika, oceňovanie a preceňovanie majetku a záväzkov poisťovní v súčinnosti s platnými IAS/IFRS štandardmi (metóda reálnej hodnoty a metóda obstarávacích nákladov, odpisovanie hmotného hnuiteľného majetku, odpisovanie nehmotného majetku). Princípy účtovania finančného umiestnenia poisťovne, technických rezerv, pohľadávok a záväzkov poistenia a zaistenia, vzťahov so zamestnancami, kapitálové účty. Osobitosti špecifikácie nákladov a výnosov poisťovne. Zásady časového rozlíšenia v kontexte účtovania nákladov a výnosov poisťovní.

10. Právne predpoklady podnikania v poisťovníctve. Teoretické vymedzenie manažérskej ekonomiky. Špecifiká organizačnej štruktúry poisťovne. Charakteristika a význam komerčnej poisťovne. Daňové otázky v poisťovníctve.

11. Definovanie cieľov a plánov poisťovne. Vymedzenie obchodno-finančných plánov poisťovne a zaistovne. Charakteristika, význam a špecifiká kontrolingu v poisťovníctve. Vnútorná kontrola. Teoretické vymedzenie interného a externého auditu poisťovne, auditorská dokumentácia. Nové trendy v riadení poisťovní – Solventnosť II. Všeobecný systém správy a riadenia, riadenie rizík. Kapitálová požiadavka na solventnosť. Správa o solventnosti a finančnom stave poisťovne.

12. Marketing a jeho význam v poisťovniach. Marketing v dobe internetu a digitalizácia. Vymedzenie a tvorba marketingovej stratégie poisťovne. Analýza prostredia poisťovne. Marketingový informačný systém poisťovne. Základné nástroje marketingu a marketingový mix v poisťovniach. Rôzne pohľady na marketingový mix. Marketing poisťných produktov a služieb. Koncepcia a vývoj nových poisťných produktov a služieb. Produktová politika. Marketingové stratégie v životnom cykle poisťných produktov a služieb.

13. Klient poisťovne. Analýza dopytu a správania sa spotrebiteľa na poistnom trhu. Anomálie v správaní sa klientov. Segmentácia trhu v poisťovníctve. Starostlivosť a meranie spokojnosti klienta. Obchodný personál a jeho úlohy. Stratégia predaja a formy organizácie obchodného personálu. Systém a sieť predaja poisťovne. Akvizičná činnosť v podmienkach poisťovne. Klasifikácia potenciálnych klientov. Corporate Identity poisťovacích spoločností.

14. Charakteristika, ekonomický význam a funkcie zaistenia. Členenie zaistenia. Vzťah medzi poistením a zaistením. Proporcionálne a neproporcionálne zaistenie, základné proporcionálne a neproporcionálne zaistné konštrukcie a ich využitie v praxi. Fakultatívne a obligatórne zaistenie, charakteristika, využitie fakultatívneho a obligatórneho zaistenia v praxi.

15. Procesy spojené so zaistením. Underwriting v zaistení a životný cyklus zaistných zmlúv. Náležitosti a podmienky zaistných zmlúv. Zaisťovací makléri a ich úlohy. Technické účtovanie zaistenia a likvidácia škôd v zaistení. Náklady na zaistenie. Alternatívne metódy zaistenia, príčiny ich vzniku, charakteristika klasických a moderných foriem zaistenia. Charakteristika a základné členenie produktov využívaných v rámci alternatívneho prenosu rizík v zaistení. Globálny zaistný trh a subjekty pôsobiace na globálnom zaistnom trhu. Fronting, kaptívne zaistovne a poisťovne a zaistné pooly.

Odporúčaná literatúra:

- ONDRUŠKA, T., PASTORÁKOVÁ, E., BROKEŠOVÁ, Z., JURKOVIČOVÁ, M., 2016 *Poistný vzťah v kontexte spoločensko-ekonomických zmien*. Bratislava: EKONÓM, 2016. ISBN 978-80-225-4287-6.
- BROKEŠOVÁ, Z., DRUGDOVÁ, B., PASTORÁKOVÁ, E., ONDRUŠKA, T. 2013. *Perspektívy poistného trhu v siločiach civilizačných výziev*. Bratislava: EKONÓM, 2013. ISBN 978-80-225-3761-2.
- BUCHOVÁ, J. 2004. *Zaistenie*. Hronský Beňadik: NETRI, 2004. ISBN 80-968904-7-6.
- CIPRA, T. 2004. *Zajištění a přenos rizik v pojišťovnictví*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0838.
- CIPRA, T. 2006. *Pojistná matematika. Teória a praxe*. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-11-6.
- CUMMINS, D. J., VENARD, B.(eds.). 2007. *Handbook of international insurance : between global dynamics and local contingencies*. New York: Springer, 2007. 981 s. ISBN 978-0-387-34162-0.
- DUCHÁČKOVÁ, E., LEJKOVÁ, Z., KAFKOVÁ, E., MAJTÁNOVÁ, A., MEHEŠ, M., SZAKARLAT, A., VOLOŠINOVÁ, D. 2009. *Vývoj poistného trhu krajín Vyšegrádskej štvorky v období 1995-2007*. Bratislava : EKONÓM, 2009. ISBN 978-80-225-0677-7.
- HNILICA, J., FOTR, J. 2009. *Aplikovaná analýza rizika ve finančním managementu a investičním rozhodování*. Praha: Grada Publishing, 2009. 264 s. ISBN 978-80-247-2560-4.
- HORÁKOVÁ, G., MUCHA, V. 2006. *Teória a riziká v poistení – I. časť*. Bratislava: EKONÓM, 2006. 174 s. ISBN 80-225-2141-8.
- KRÁTKA, Z. 2007. *Zaistenie*. Bratislava: EKONÓM, 2007. ISBN 978-80-225-2411-7.
- KRULIŠ, J. 2011. *Jak vítězit nad riziky. Aktivní management rizik – nástroj řízení úspěšných firem*. Praha: Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-835-2.
- MAJTÁNOVÁ, A., VACHÁLKOVÁ, I, DLÁBIKOVÁ, H. 2013. *Osobitosti manažmentu komerčnej poisťovne*. Bratislava : KARTPRINT, 2013. 223 s. ISBN 978-80-89553-12-9.
- MAJTÁNOVÁ, A. et al. 2010. *Vývojové trendy v poistnom krytí životných a neživotných rizík s podtitulom Poisťovníctvo v európskych dimenziách*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2010. 192 s. ISBN 978-80-225-2900-6.
- MAJTÁNOVÁ, A., DAŇHEL, J., DUCHÁČKOVÁ, E., KAFKOVÁ, E. 2006. *Poisťovníctvo – teória a prax*. Praha : Ekopres, 2006. ISBN 80-86929-10-8.
- MAJTÁNOVÁ, A., PALACKOVÁ, D. 2005. *Účtovníctvo v poisťovniach*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2005.
- MAJTÁNOVÁ, A., VACHÁLKOVÁ, I. 2009. *Solventnosť, nové trendy v riadení poisťovní*. Bratislava: IURA EDITION, 2009. ISBN 978-80-8078-261-0.
- MELUCHOVÁ, J. 2009. *Účtovníctvo a vykazovanie poisťovní podľa IFRS*, Bratislava: IURA EDITION, 2009. ISBN 978-80-8078-278-8.

PACÁKOVÁ, V. 2004. *Aplikovaná poisťná štatistika*. Bratislava: IURA EDITION, 2004. ISBN 80-8078-004-8.

PACÁKOVÁ, v. a kol. 2009. *Štatistické metódy pre ekonómov*. Bratislava: IURA EDITION, 2009. ISBN 978-80-8087-284-9.

PASTORÁKOVÁ, E., BROKEŠOVÁ, Z. 2010. *Finančná analýza v poisťovniach praktikum*. Bratislava : EKONÓM, 2010. ISBN 978-80-225-3045-3.

PASTORÁKOVÁ, E., BROKEŠOVÁ, Z. 2013. *Finančná analýza v poisťovniach*. Bratislava: EKONÓM, 2013. ISBN 978-80-225-3684-4.

PASTORÁKOVÁ, E. 2007. *Solventnosť poisťovní*. Bratislava: NETRI, 2007. ISBN 978-80-969567-2-2.

SMEJKAL, V., RAISK, K. 2006. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing, 2006. 300 s. ISBN 80-247-1667-4.

TICHÝ, M. 2006. *Ovládání rizika – Analýza a management*. Praha :C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-415-5.

VACHÁLKOVÁ, I., 2010. *Aktuálne otázky zdanenia poisťných plnení v poisťovníctve In: Finančný manažment a controlling v praxi 3/2010*, str. 160-163. ISSN 1337-7574.

Zákonné predpisy upravujúce oblasť poisťovníctva, štandardy IAS/IFRS, výročné správy jednotlivých poisťovní.

Zákon o účtovníctve č.431/2002 v znení neskorších predpisov

Zákon o dani z príjmov 595/2003 v znení neskorších zákonov s účinnosťou